

PREDKLADACIA SPRÁVA

Predkladá sa návrh zákona, ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 245/2008 Z. z. o výchove a vzdelávaní (školský zákon) a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré zákony ako iniciatívny materiál.

Cieľom návrhu zákona je zvýšiť efektívnosť a udržateľnosť systému regionálneho školstva, podporiť kvalitu výchovy a vzdelávania, zefektívniť poskytovanie podporných opatrení a znížiť administratívnu záťaž škôl. Na dosiahnutie týchto cieľov sa navrhuje najmä optimalizácia siete základných škôl, zavedenie výkonnostných zmlúv pre vybrané stredné školy, úprava pedagogických asistentov v materských a základných školách. Návrh zákona zároveň reaguje na poznatky z aplikačnej praxe a spresňuje niektoré ustanovenia právnej úpravy.

V školskom zákone (zákon č. 245/2008 Z. z.) ide najmä o nasledovné zmeny:

- optimalizácia siete základných škôl – úprava najnižších priemerných počtov v triedach,
- zavedenie možnosti ingerencie RÚŠS, ak pred konaním externej časti maturitnej skúšky predseda školskej maturitnej komisie zistí, že nie sú zabezpečené podmienky na jej vykonanie,
- presun pedagogických asistentov v MŠ a ZŠ zo špecifických podporných opatrení do všeobecných podporných opatrení,
- spresnenie pravidiel pre rediagnostiku (základné pravidlo – najviac 1x v priebehu jedného stupňa alebo cyklu, podľa toho, či ide o žiaka vzdelávajúceho sa podľa starého alebo nového štátneho vzdelávacieho programu).

V zákone č. 138/2019 Z. z. ide najmä o nasledovné zmeny:

- upravujú sa podmienky výkonu pracovnej činnosti na základe dohody o prácach vykonávaných mimo pracovného pomeru tak, že už sa nebude aplikovať výnimka zo získania stupňa vzdelania,
- posilňuje sa právo pedagogických zamestnancov a odborných zamestnancov na ochranu pred neodborným zasahovaním,
- upravuje sa postup orgánov činných v trestnom konaní, súdov a ministerstva školstva v situáciách smerujúcich k strate bezúhonnosti tak, aby informovali ministerstvo školstva o dôvodoch smerujúcich k strate bezúhonnosti a ministerstvo školstva zároveň tieto informácie zapíše do centrálného registra a informuje o nich zamestnávateľa,
- zriaďuje sa nová kategória pedagogického zamestnanca - riaditeľ vymenovaný na základe splnenia požiadaviek podľa osobitného predpisu, a ustanovujú sa podmienky výkonu pracovnej činnosti v tejto kategórii.

V zákone č. 321/2025 Z. z. ide najmä o nasledovné zmeny:

- zavádza sa výkonnostná zmluva medzi ministerstvom, školou a zriaďovateľom na účel osobitnej finančnej podpory dobrých škôl, ktoré budú plniť ukazovatele kvality výchovy a vzdelávania,
- upravuje sa overovanie plnenia podmienky najnižšieho priemerného počtu žiakov, (samostatne pre novozriadené školy a samostatne pre existujúce školy),
- administratívne odľahčenie procesov v registri škôl a školských zariadení, tak, že sa nebudú vyžadovať niektoré vyjadrenia, ktoré sa ukázali ako nadbytočné

- overovanie súladu školského vzdelávacieho programu so štátnym vzdelávacím programom sa bude realizovať až po zápise do registra škôl a školských zariadení, t. j. až vo vzťahu k reálnemu ŠkVP
- upravuje sa postup pri nečinnosti zriaďovateľa vo vzťahu k uskutočneniu výberového konania tak, aby sa v aplikačnej praxi zabránilo vzniku „patovej“ situácie pri jeho uskutočňovaní; do pôsobnosti zriaďovateľa pri jeho nečinnosti vstupuje RÚŠS,
- upravuje sa možnosť označenia škôl, ktoré spĺňajú zákonom ustanovené podmienky (najmä zabezpečenie internátneho bývania) slovom „kampus“,
- upravuje sa zverejňovanie zápisníc vo vzťahu k rade školy a školskému parlamentu tak, aby bol jednoznačne zabezpečený súlad s právnymi predpismi; vo vzťahu k pedagogickej rade sa zápisnica zverejňovať nebude,
- s ohľadom na aplikačnú prax sa „zužuje“ rozsah nezlučiteľnosti funkcie zástupcu riaditeľa s funkciou v kolektívnych orgánoch,
- spresňuje sa úprava rady školy v súlade s potrebami aplikačnej praxe,
- dopĺňa sa, že pri voľbách do rady školy sa zástupca centra pre deti a rodiny považuje za rodiča a zároveň sa upravuje, že na účely volieb do rady školy sa považuje za zákonného zástupcu aj rodič plnoletého žiaka,
- upravujú sa osobitosti vo vzťahu k pasívnemu a aktívnemu volebnému právu pri voľbách do rady školy v spojenej škole (zamestnanci OZ môžu voliť za príslušnú OZ, v ktorej vykonávajú pracovnú činnosť, a zároveň volení môžu byť iba v jednej),
- na účasť nepľnoletého predsedu školského parlamentu na zasadnutiach rady školy sa bude vyžadovať informovaný súhlas rodiča.

V zákone č. 322/2025 Z. z. ide najmä o nasledovné zmeny:

- úprava minimálnej výšky normatívneho príspevku pre gymnáziá, stredné odborné školy a stredné priemyselné školy, ktoré budú mať uzatvorenú výkonnostnú zmluvu podľa zákona o školskej správe, ktorú bude zriaďovateľ povinný rozpisovať škole,
- rozšírenie účelu poskytovania príspevku na špecifiká o príspevkoch na úhradu nákladov vyplývajúcich z plnenia ukazovateľov kvality výchovy a vzdelávania dohodnutých vo výkonnostnej zmluve,
- zavedenie nového kritéria na určovania mzdového normatívu a prevádzkového normatívu, ktorým je skutočnosť, či ide o školu s osobitným zreteľom (kritérium reflektuje najmä zabezpečenie dostupnosti vzdelávania, vyrovnávanie príležitostí vo vzdelávaní, vyučovací jazyk, geografickú lokalitu školy...).

Materiál je v súlade s chartou miestnej samosprávy.

Návrh zákona bol prerokovaný dňa 25. augusta 2026 v Legislatívnej rade vlády Slovenskej republiky, ktorej pripomienky sú v návrhu zapracované.